

# TORONTÁL

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égés évre . . . . .	480 K
Félévre . . . . .	240 K
Hegyedévre . . . . .	120 K
Egy hóra . . . . .	40 K
Egyes szám ára 2 korona	

## POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL  
Obilnyeva (Zápolya) utca 1. Telefonszám 24

MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS  
ÖNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELVÉN.

Veliki Beckerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 222. szám.

Csütörtök, 1920 október 7.

## A herceg

könyvet írt a háborúról és még meggyászról. A vörös hercegről és a fekete hercegről és a sok egyéb másszinü hercegről, akik az ötéves háboruban a mélységbe zuhant, az ötfelé robbant kettős monarchiát annyi balkézrel kommandírozták. Lesújtó kritikát mond ebben az érdekes és jellemző könyvében a szóbanforgó herceg, aki sohasem volt vörös, sem fekete herceg, hanem mindig egészen szimpla, egészen szürke herceg volt.

Most egyszerre indiszkréciós rohamai vannak. Csedálatraméltó szemérmelenséggel kotyogja el a kicsiny és nagy állami, udvari és családi titkokat. Az ő határtalan szószátyársága csöppet sem hercegi. Az egész dolog, ahogyan most post festa feltárlja azokat az apró és nagy hitványságokat, miket az ő hasonszőrüi a milliók rovására és kárhozátára évtizedek óta elkövettek, egészen véve csömört keltő. De mindenesetre roppant tanulságos.

Érdekes elolvasni a szürke herceg kissé zavaros és meglehetősen zöld írásait, mert legalább most utólag megismerhetjük háloköntösben és alsónadrágban azokat a volt félisteneket, akik oly cinikusan játszották a leg-hazardabb játékaikat ötven millió ember számlájára és veszélyére. A szürke herceg — nem tudni mi okból — most lerángatja a függőnyt a rejtett kuliszszákról, ahol évtizedekig a monarchia sorsát intézték a kontár kezek.

Mennyi bornirtsággal, mennyi lelkiismeretlenséggel, rosszindulattal és ostoba felfuvalkodottsággal kormányozták a felső tizezrek a népek sorsát. Kivénhedt, hisztériás politikusok, bamba diplomaták, tökkel ütött tábornokok stréberkedéseivel, nivótlan marakodásaival, bünös mulasztásaival, hütlen sáfarkodásaival, hatalmas tolvajlásaival és árulásaival van telve a szürke herceg könyvének minden egyes lapja.

Mig az éhező, szenvedő népek

fiainak százezrei az orosz mezők havát festették pirosra kiömlő vérökkel, addig a trón körül hajbakapnak egymással a boldog kiválasztottak és kicsinyes intrikák, vad gyűlölködés, féktelen dorbézolás, a közvagyon hallatlan poesékolása közben dobják brédára a dolgozó, verejtékező, koplaló tömeget.

A szürke herceg önkénytelenül is, akarata ellenére is nagyszerűen megmutatja, hogy miképpen megy tönkre egy hatalmas és gazdag birodalom, ha a hatalom birtokosai a demokráciát csuffá teszik és mindennap tiszter keresztre feszítik. Szomorú tanulság ez az új idők új emberei számára is. G.

## Terjed az orosz ellenforradalom.

Lengyel előnyomulás az egész vonalon. — Trockij a végsőig ki akar tartani.

Páris, okt. 6.

A legújabb lengyel hivatalos jelentés Uj-Grodek elfoglalásáról ad hírt. A lengyelek a legutóbbi héten százötven kilométerrel nyomultak előre, negyvenkétezer hadifoglyot ejtettek, százhatvan ágyút és rendkívül sok gépfegyvert zsákmányoltak. Ezenkívül majdnem teljesen megsemmisítették a 16-ik vörös hadosztályt. A lengyelek győzelmeiket kihasználva elfoglalták Baranovicet, a vasuti hálózat gécpontját.

Kopenhága, okt. 6.

Péterváron nagyarányú ellenforradalom tört ki. Körülbelül harmincezer tengerész elfoglalta a város egy részét. A matrózokhoz nagy munkásiömegek csatlakoztak. Az összeütközés a szovjet-esapatokkal rendkívül véres volt. Negyvenöt elfogott tengerészt a bolsevikiek kivégeztek. A harcok még folynak.

Helsingfors, okt. 6.

Egyes ismert vezetőállású kommunisták jelentéseire, melyek Szovjet-Oroszország katasztrófális helyzetét tárják elő, Trockij a következő nyilatkozatot tette:

— Mit bánjuk mi az inségtől és az éhségtől való pusztulást. A vilákapitalizmus a mi vereségünket proklamálja, de mi megfogjuk mutatni, hogy ellenségeink tévednek. Nekünk élnünk kell és ellenségeinket minden erőnkkel le ell győznünk. Ennek az elérésére fel kell használni minden eszközt, akármitbe kerüljön is az. Oroszország kétharmadrésze az inségtől és az éhségtől el fog pusztulni, de a másik része megmarad és élni fog az orosz forradalom győzelméért és dicsőségéért.

Bukarest, okt. 6.

Csieserin orosz külügyi népbiztos táviratot intézett a román külügyminiszterhez, amelyben felszólítja Romániát, hogy lépjen kereskedelmi összeköttetésbe Oroszországgal.

## Tőzsde.

Beograd, okt. 6.

Zagreb, okt. 6.

Erték jugoszláv koronákban.	(Erték jugoszláv koronákban.)
Valuták: Francia frank 820, Font sterling 417, Dollár 120-20 Lira 5-50, Lei 2-20, Léva 1-73, Cseh korona 1-74, Osztrák korona 0-41, Márka 2-02.	Valuták: Francia frank 8—, Font sterling 405, Dollár 118, Lira 5-08, Lei 2-24, Cseh korona 1-76, Osztrák korona 0-39, Márka 2-24, Napoleonör 415.
Devizák: Páris 810, London 426, Milano 500, Prága 160, Wien 37-60, Berlin 195, Genf 2000.	Devizák: Páris 805, New-ork 120, Milano 512, Prága 155, Wien 37-50, Berlin 194.

## Küszöbön a jugoszláv-olasz közvetlen tárgyalások.

Beograd, okt. 6.

A jugoszláv-olasz közvetlen tárgyalások előmunkálatai befejezésükhöz köelednek. A külügyminisztériumban tanácskozó előkészítő-bizottság a napokban meg fogja állapítani a jugoszláv követelések maximumát és minimumát. A javaslatot a minisztertanács döntése elé terjesztik.

## Népszavazás Krajnában.

Ljubljana, okt. 6.

A népszavazási bizottság végleg úgy döntött, hogy a népszámlálás az A. zónában október 10-én, a B. zónában október 30-án legyen.

## A bolgár és orosz kommunisták közös munkája.

Sofia, okt. 6.

A bulgár vezérkar jelentése szerint a bulgár kommunisták állandó összeköttetésben vannak az orosz szovjetkormányval. A hadügyminisztérium minden elkövet, hogy az orosz szovjetnek ezt a befolyását beszüntesse és e célból a fekete tengeri kikötők szigorubb ellenőrzését rendelte el.

## Bulgária redukálja a tisztviselői létszámát.

Sofia, okt. 6.

A bulgár pénzügyminiszter javaslata szerint az állami hivatalnokok számát kénytelenek 40 százalékkal csökkenteni. A miniszter ezt a tervét az 1921. évi budget kedvezőtlen voltával okolja.

## Elfogadták az új osztrák alkotmányt.

Wien, okt. 6.

A parlament második felolvasásban elfogadta az új osztrák alkotmányt.

## Az olasz szocialisták Moszkvához akarnak csatlakozni.

Róma, okt. 6.

Az olasz szocialista-pártok kongresszusa elé, melyet október hó 21-én Florenben tartanak meg, a pártvezetőség javaslatot terjesztett, melyben ajánlja, hogy a kongresszus mondja ki a moszkvai internacionáléhoz való csatlakozását.

## HIREK

**Házasságok** Dr. Konrad András a vrsaci piebania templomban szept. 30-án vezette oltárhoz Hubert Mariannát, mindketten Nagyzsámról. Petrović Péter rendőrszt, szept. 30-án, csütörtökön vezette oltárhoz a g. kel. szerb pü-pöki székesegyházban Schifnoszka Gizellát, Schifnoszka Manó helybeli tanító leányát. Az e-kesnél tanuk voltak: Dr. Stanojević Branislav és Fuchs Ernő.

**Verekedő kéményseprő.** A királyi törvényszék Siacki Szreja aracsi kéményseprőt, mert Milan Simic községi végrehajtót egy szóváltásból kifolyólag több ízben botjával fejbe vágta, súlyos testisértés büntetése miatt 3 hónapi fogházra ítélte. Az ügyész súlyosbításért, a vádlott enyhítésért fellebbezett.

**Lopásért elítélt paraszt.** Kojia Azucki törökbecsei parasztgazdát, aki május hóban a vásáron öt zsákot, egy pár papucsot és egy pár bocskort lopott, a kir. törvényszék a tegnapi főtárgyaláson hat évi börtönre és 3 évi livatalvesztésre ítélte. Az ítélet ígérős.

**Mes critiques.** Mes critiques a címe egy vastag, szépkötésű könyvnek, Sylon mester legfeljettebb kincse, legdrágább emléke, kritikai gyűjteménye ez. A lapok teleragasztva újságból kivágott cikkekkkel, melyek mindmind lelkesülten, gyönyörűen írnak egy emberről. Fellapozunk egy lapot. Nagyvárad Estilap, január 6-iki száma: „Ismeretlen erők hatalmában — Sylon első estélye.“ A három hasábos cikk a többek között a következőket írja: ... Sylon mester tegnapi estélye seregszámilája volt a nagyvárad elöl világot képviselőinek; az imponáns tömeg, amely ott megjelent, a legnagyobb volt, amely az utóbbi években a hangversenyteremben összeverődött stb. A szuggeszciókról többek között a következőket írja: A műsor második része következett, az éberszuggeszció. A mester előbb egy hatalmas tömegszuggeszcióval az egész közönséget szuggeszálta, majd önként jelentkezőkkel kísérletezett. Negyven férfi és nő állott ki a sorba és ezek egyenként majd kolektíve engedelmessékedtek a mester akaratának. Volt egy ur, aki soffitörnek képzelte magát s autót vezetett, egy másik tó partján halászva vízbe esett és kétségbeesetten uszott ki onnan. Egy lánynak szalma-keletet ad a kezébe és ringatja vele, mintha pólyásbaba volna. Tömegszuggeszciónak a szeri se száma. A pohár vizet re-cinusnak, majd mámorító pezsgőnek érzik s alaposan berugnak tőle. Elhiteit velük, hogy naranessligetben vannak s boldogan szedik a szuggeszált zöld lombok közül kikandikáló nemlétező gyümölcsöt stb.“ Nagy várakozással tekinthet városunk közönsége a magas nivóju seane elé, mely szombaton és vasárnap este lesz a Kaszinó nagyteremben. Jegyeket már árusít Mangold Lipót könyvkereskedése.

**Ki találta meg?** Wilhelm Ferenc cipész üzletétől a Strelinger méter taftelyem. A megtaláló a rendőrség 2. számú szobájában adja le, ahol 500 korona jutalmat fog kapni.

## Országos munkásbiztosító Pénztárt kap a Vajdaság.

A minisztertanács tegnapi ülésének határozata.

— Beogradi munkatársunk telefonjelentése. —

Beograd, okt. 6.

A szociálpolitikai minisztérium a munkásbiztosítás zavartalan menete és a szociális intézmények hathatósabb fejlesztése érdekében már régebben törvényjavaslatot készített, mely a munkásbiztosítás reformját is magában foglalja. E javaslat szerint a Vajdaságban a kerületi munkásbiztosító-pénztárak élére a Budapesti Országos Munkásbiztosító-Pénztár mintájára egy önálló Országos Munkásbiztosító-Pénztárt állít fel a kormány. A minisztertanács tegnapi ülésén elfogadta a szociálpolitikai miniszter javaslatát s most már csupán a régens szankeioja van hátra, mely néhány napon belül megtörténik. Ezután nyomban az új Országos Munkásbiztosító-Pénztár felállítására vonatkozó intézkedéseket megkezdik. A székhely kérdésében még nem történt döntés. Valószínű azonban, hogy vagy Noviszadon (Ujvidéken) vagy pedig Suboticán állítják fel a vajdasági kerületi munkásbiztosító pénztárak új felettes hatóságát.

## Bonyodalmak az Adria kérdésben

Páris, okt. 6.

A „Times“ jelenti Rómából, hogy Olaszország addig nem tárgyal az Adria kérdésében, amíg Montenegró, amely érdekelt fél, nem juthat szóhoz ezeken a tárgyalásokon.

Trieszt, okt. 6.

Az „Idea Nazionale“ egy Plamenec Jánossal folytatott intervjú alapján közli, hogy Plamenec, aki egyike az Olaszor-

szágban élő montenegrói vezető embereknek, kijelentette, hogy Olaszország nem egyezhet bele Radovics Andrea montenegrói képviselő delegáltóságába az adriai tárgyalásokon. Szerinte Radovics elárulta Montenegrót. Ha az ő részvételét, mint jugoszláv delegátust, a tárgyalásokon elfogadják, úgy ez nem jelentene mást, mint Montenegrónak Szerbiához való csatlakozásának elismerését. (?)

## Elrendelik a népszavazást Ausztriában a Németországhoz való csatlakozás kérdésében.

Wien, okt. 6.

Az osztrák nemzetgyűlés másodszeri olvasásban elfogadta az új alkotmányra vonatkozó törvényjavaslatot. Eszerint Ausztria szövetséges állammá alakul át, melynek törvényhozó szervei az államtanács és a szövetségi tanács lesznek. Az államfőt, a szövetségi elnököt a szövetségstanács választja. A nemzetgyűlés ezután a nagynémet párt javaslatára egyhangulag elhatározta, hogy hat hónapon belül el kell rendelni a népszavazást a Németországhoz való csatlakozás kérdésében.

## Segítsünk az árvákon

Twist Olivér, Dickens örökbecsei regényének képei a múlt héten a moziban bizonyára nagyon sok ember lelkét megindították. Az árva fiú történetének ez a klasszikus könyve, de sok ember szívében fakasztotta föl az irgalom forrását. De a szívtől a szebig — istenem milyen hosszú az út. Pedig az árváknak elsősorban nem a közönség irgalmas szívére van szükségük, hanem inkább az anyagi támogatásra.

Mindig elszorul a szívem, ha a német-utcai kis árvaház előtt elmegyek. Istenem mi minden jót kellene mindegyikünknek tenni, hogy olyan kedvessé, széppé tegyük ezeknek az árva gyermekeknek a gyerekkorát, mint amilyen a sors véletlen kedvezése folytán nekünk jutott. És mi nem teszünk semmit! Pedig az élet súlyosan látogat bennünket, ugyanolyan nehéz bajokkal kell megküzdnie az árvaház kis lakóinak is.

Itt a tél. Eddig az árvaház kapott a várostól fűtőanyagot, ma

nem ad neki. Nem tudom mi változott azóta? Bizonyára az árva gyermekek komolyan vétettek a fennálló társadalmi rend ellen. A ruhácskák tiszták, de bizony nagyon megkoptak és nagyon megvékonyodtak. A cipőcskék rongyosak. És a szegény árva gyerekek meztelen lábbal dide-regve nézik, hogy jobb órában született kis társaik, hogy kocognak vigan, jó melegen felöltözve az iskolába. Fogytán van az árvaház élelmiszerkészlete is. Ez az irás csak emlékeztetés akar lenni a jó emberek számára, hogy fölöslegeikből adjanak. Hiszen szebb célra nem adhatnának és nagyobb jót ugysem tehetnek, mintha állandóan segítik azokat, akik az életben elvesztették a legnagyobb kincsét: az édes anyjukat. Ne nézzenek nemzetiségre, vallásra, semmi másra, csak arra, hogy segítségre szoruló ártatlan gyermekek vannak itt, akiknek a társadalom, ha már nem adhatja meg a szeretetet amit nélkülöznek, ne fukarkodniék legalább az anyagi adományokkal.

**Ifjúsági kulturelőadás.** A zsidó nemzeti egyesület kebelében alakult ifjúsági kultur-egyesület tegnap este 6 órakor a Korona-szálló nagytermében szépszámu közönség előtt tartotta első kulturdelutánját. A műsört, mely Fischer Árpád megnyitó beszédével kezdődött, igen sikerült ének- és táncszámok tették változatossá.

**Két milliárdba kerül évenként az osztrák véderő.** A bécsi Wiener Mittag tabellát közöl ma, amelyből kitűnik, hogy az osztrák véderő évente több mint két milliárdba kerül. A lap ennek kapcsán heves támadásokat intéz Deutsch szociáldemokrata hadügyi államtitkár ellen.

**Változások a zentai városi tanácsban.** Zenta város kibővített tanácsának f. évi szeptember végén tartott ülésén a következő személyi változásokat jelentették be: Helmburger György pénzügyi tanácsos és h. polgármester nyugdíjaztatása iránti kérvényének helyt adtak és helyébe Bobrik György verseci h. főszámvevőnek kinevezését jelentették be ugyanerre az állásra. Ugyancsak Bobrik György pénzügyi tanácsos fogja mint helyettes adóügyi tanácsnoki állást ideiglenesen betölteni és az eddigi helyettes adóügyi tanácsnok Szeli Tivadar elfoglalja régi adóügyi állását. Csikós Istvánt felmentették a mérnöki állásban betöltött tisztségének viselése alól. Herczeg Emil katonai tanácsnokot állásában megerősítették és dr. Tolmácsy István volt katonai tanácsnokot felszólították, hogy adja be nyugdíjaztatása iránti kérvényét.

## A keddi esti kaszinói incidens.

(Hivatalos kommuniké.)

A „Zsidó Nemzeti Egyesület“ keddi esti bálján történt incidensre vonatkozólag a rendőrség a következő kommunikét adta ki: Avram Aronovity szerb királyi főhadnagy nem volt joga a szerb nemzeti himnuszt eljátszatni, miután rendelet van rá, hogy nyilvános helyiségekben semmiféle himnuszt a zenészekkel játszani nem szabad. Mikor a „Zsidó Nemzeti Egyesület“ bálrendező-bizottsága a zsidó nemzeti himnuszt eljátszatta, Prodanovity rendőralkapitány nem állt fel, mert nem is tudhatta, hogy a zenekar mit játszik. Aronovity főhadnagy erre a folyosóra kihívatta a rendőralkapitányt és sértő modorban felelősségre vonta, miért nem állt fel a zsidó nemzeti himnuszt alatt? A rendőralkapitány hivatkozott a rendeletre és újból elfoglalta helyét a helyiségben. Aronovity főhadnagy erre a szerb nemzeti himnuszt játszatta el a zenekarral, a szintén jelenlévő Szekulity rendőrtiszt határozott ellenzése dacára. Erre a rendőrtisztviselő a további incidensek elkerülése végett a helyiségből eltávoztak.

Megjegyzendő, hogy a zsidó nemzeti himnuszt alatt nemcsak Prodanovity rendőralkapitány és társasága maradt ülve, hanem a bál közönség nem cionista elemei is, nem tudván, hogy az előadott zenedarab a zsidó nemzeti himnuszt.

**Házasodni**

akar egy amerikai üzleti ember...

Levélben bővebben.

A tengerentúlról, messzi Amerikából levelet hozott a posta a "Torontál" részére. Házassági ügyben hirdetést ad fel benne mister Big Heel, kit fájdalom, nincs szerencsénk ismerni. A rokonszenves Jenki ugyanis magyar leányt akar feleségül venni. Egyébként itt van a szóbanforgó levél, hadd olvassák el, akiket illet.

Chicago, okt. 3, 1919.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Szíveskedjék következő hírdetést elfogadni:

Egy amerikai üzleti ember kíván egy magyar leányt feleségül bővebben levélben.

Czímem

Big Heel  
general delwery  
Chicago, Amerika.

Felhívtnak tehát azon magyar leányok, akik egy amerikai üzleti emberhez óhajtanak feleségül menni, sürgősen jelentkezzenek, a bővebbet levélben fogják megkapni. A minél sürgősebben való jelentkezés azonban már csak azért is ajánlatos, mert a nősülni vágyó derék mister Big Heel a fenti levelet még 1919 október 3-án, tehát pont egy évvel ezelőtt írta s a fránya posta csak most kézbesítette ki. Illó tehát, hogy tulságosan ne várokoztassák meg a becskerekilányok. Annál is inkább, mert kedvező válasz esetén mister Big Heel rögtön elküldi levélben a bővebbet...

**D'Annunzio levélbélyegek.** Az egyik párisi nagy napilap a napokban bemutatta Rjeka (Fiume) új levélbélyegeinek mását. Ezen bélyegek D'Annunzio portréját mutatják különböző pozitúrákban, jobbról-balról a fölirattal: „Hic manibimus optime“. A fej fölött kövér betűkkel Fiume neve olvasható. A bélyegek értéke eentisimj számokban van feltüntetve. D'Annunzio tehát már elűntete a Rjeka elnevezést, bár még távolról sem tekinthető elintézettnak Fiume hovátartozandósága.

**A Veliki Beeskereki Budli-bieska-asztaltársaság** 1920 szeptember 18-iki szüreti mulatsága alkalmával felülfizettek: Fischer Miklós, Osztó János, Kovács cukrász, Árvaház-asztaltársaság, N. N., Simon József, Feiner Torontálszécsány, Vékony Náci 100—100 korona, Meiszler Ferenc 94 K, Amend József, Szauer Árpád, Boreceller Ferenc, Dalinyák Mihály, Zekan-család, Herczeg Emil, N. N. 50—50 K, Arnold András, Stászni János 44 korona.

Nem lesz több bankóhamisítás? Prágából jelentik, hogy egy cseh ember olyan találmányt szabadalmaztatott, amely véget fog vetni a bankóhamisításnak. Az eljárás abban áll, hogy a papiros-emulzióba végtelenül vékony nikkelszálakat vegyitnek, ami által a bankjegypapiros valóságát mágnes segítségével könnyen meg lehet állapítani.

**A zentai magyar gimnázium**

Saját tudósítónktól.

Az S. H. S. közoktatásügyi miniszteriumának tövényerejű rendeleténél fogva, minden iskola csak állami iskola lehet, ha csak az eddigi iskolafenntartó át nem veszi az összes iskolafenntartással járó terheket is. Ennek a rendeletnek következtében, minthogy a zentai főgimnázium fenntartása a városra nézve igen nagy terheket róna, a város átengedte az államnak az iskolafenntartást és így a zentai főgimnázium állami lett igazgatójává és az új közoktatásügyi rendelet végrehajtójává Vukicsévics Nenád zombori szerb tanítóképezdei tanárt nevezték ki Veress Árpád igazgató helyére, aki mint tanár továbbra is az iskola kötelékében marad.

A rendelet értelmében a magyar nyelvű középiskolák csak függelékei a szerb tannyelvűeknek, ezek az úgynevezett magyar különítmények. Eredetileg ilyen különítmény 3 volt tervezve és pedig novisadi, pancsevoi és zombori. Utólag azonban még Zenta és Vel. Beeskerek is megkapta a jogot ily különítmény felállítására.

Zentán 4 alsó osztály szerb tannyelvvel és 8 osztály magyar tannyelvvel van felállítva. Az osztályok, ha 50 tanulónál több jelentkezett, párhuzamosak.

Az új rendelet értelmében utasítottak a várost, hogy az iskolát, melyet eddig az államszolgálat tartott fenn, adja át az államnak, az épületet és felszerelést az állam tulajdonába engedje át. A kibővített városi tanács mindenben eleget tett a rendeletnek, csak az épület tulajdonjogát tartotta meg. Az a kérdés, hogy az állam ezt meg fogja-e engedni a rendelet ellenére.

Az eddigi volt községi tanárokat az állam felszólította, hogy adják be kérvényüket, ha állami szolgálatba akarnak lépni. Az összes tanárok beadták eziránt a kérvényüket, amelyet a kibővített városi tanács azzal a kéréssel kísért, hogy az összes tanárokat, minthogy különben is minden egyesre szükség van itt helyben, máshova ne helyezze át az állam. Ez az óhaja nemcsak a tanároknak, kiknek legnagyobb része zentai születésű, vagy 20—22 éve Zentán tanít, de az egész városnak is.

A beiratkozások a magyar tannyelvű osztályokban még folyó évi szeptember 15-ike előtt megtörténtek és az előadás szeptember 15-ike óta folyik a régi tanterv szerint. A szerb tannyelvű osztályokban a beiratkozás szept. 28-tól okt. 2-ig volt. Magyar tannyelvű tanuló 420, szerb tannyelvű pedig 80—90 iratkozott be. Az új tantervet még eddig nem léptették életbe, de valószínű, ha a tanárok kérvényét elintézik, az teljes egészében végre lesz hajtva.

**SPORT**

**Jubiláris orsz. athletikai verseny** Novisadon. A novisadi M. A. C. sportegyesület tíz éves fennállásának ünnepére jubilaris orsz. athletikai versenyt rendez saját ujonnan átalakított pályáján e hó 10-én. Eldöntésre kerülő számok: 100, 200, 400, 800, 1600, háromezer méteres síkfutás, 4x100 m. staféta, sulydobás, diszkoszdobás, gerelyvetés, magasugrás, távolugrás, rudmagasugrás, pentatlon (sulydobás, diszkoszdobás, gerelyvetés, távolugrás, 400 m. síkfutás). Nevezések Sipos János titkár címére, Novisad, Deák-tér 5. küldendők. Határidő október 8-án este 6 óráig. Tét: fejenként és számonként 10 dinár. A viadal elsórangu sporteseménynek ígérkezik, amennyiben a beeskereki és kikindai athleták is leadták nevezéseiket. Ez az első találkozása a legszűkebb Bánátnak a Bánáton kívüli részekkel.

**21 perc alatt 100 kilométert.** Most rendezték meg Franciaországban azt a klasszikus repülőversenyt, mely az aviatikai világban Gordon-Bennet név alatt ismeretes. Négy nemzet pilótái versengenek az elsőségért: Amerika, Nagybritannia, Francia- és Olaszország. Első favoritja a versenynek a franciák világhíres pilótája Lecointe, aki próbarepülése alkalmával a 100 kilométeres távot 21 perc 28 mp. alatt tette meg. Végleges eredményt még nem ismerünk. Ch.

**Olcsó tűzifa!**

Kitűnő minőségű, egészséges, száraz, hosóbos kemény

**tűzifát**

házhoz szállítok ölenként 1300 koronáért.

**Gergely Samu**

fakerzskedő, Uörösmariouva (Uri) u. 18. Telefon 309.

**KÁVÉHÁZBAN, VENDÉGLŐBEN KÉRJÜK A TORONTÁL-T**

Géptechnikai iroda és nagykereskedés 1413

**Franjo Kiseljak**

Irodák: ZAGREB, Preradovićeua ul. 9. sz. - Telefon 18. szám. Fiók és gyár: KARLOVAC, Rijecka ul. 21. sz. - Telefon 84.

Ipari és gazdasági gépek, elsőrendű szerszámok, benzomotorok, lokomobilok, injektorok, gépkenő szivattyúk, lubrikátorok, manométerek minden célra, vízi-, gőz- és gázcsövek alkatrészekkel együtt, decimális mérlegek, mindenemű szivattyúk, gummi- és kenderesövek, különféle fémek, acél, különböző olajok, benzin, hajtósíjak minden üzemre, valamint az összes műszaki szükségletek nagy raktára.

Raktár: Zagreb, Ilica 47. Iroda: Zagreb, Preradovićeua ul. 9.

**Eladó.** 1810

Nyersolajmotor fekvő, 12 HP., drezdai gyártmány, darálóval, :: 65 cm. műkövekkel. :: Két stabil álló gőzmotor 4 HP., : dinamo 110 voltos 43 amp. : Esztergapad komplett, új, 3 1/2 m. Petroleum nagyobb mennyiségben. Jung testvérek, Zombolya

**A Veliki Beeskereki forgalmi főújság területén közlekedő személyszállító vonatok menetrendje.**

Érvényes augusztus 1-től.

**Veliki Beeskerek—Pancsevo**

480	839	i. V. Beeskerek 6.	2125	1807
945	1207	6. Kovacsica		228
		6. Pancsevo	i. 1720	1415

**Veliki Beeskerek—Vrsac**

388		i. V. Beeskerek i.	1825	
	808	6. Vrsac		1345

**Vel. Beeskerek—Vel. Kikinda**

1918		i. V. Beeskerek 6.		649
2125		6. Karlova	i.	449
		i.	6.	425
2218		6. Vel. Kikinda i.		344

**Veliki Beeskerek—Zombolya (keskenyvágású).**

1207		i. V. Beeskerek 6.	818	
1605		6. Zombolya i.		424

**Veliki Beeskerek—Subotica.**

1291		i. V. Beeskerek 6.	1257	
1451		Karlovo	1044	
1616		Csoka	921	
1850		6. Subotica i.		619

**Subotica—V. Beeskerek—Pancsevo**

610		i. Subotica 6.	1850	
1257		Vel. Beeskerek	1231	
1621		6. Pancsevo i.		750

**Karlova—Vel. Kikinda**

1101	1529	i. Karlova 6.	1258	850
1140	1611	6. Vel. Kikinda i.	1218	814

**Zombolya—Sireg**

1455		i. Zombolya 6.	639	
1640		6. Sireg i.		519

**Zombolya—Öregfalu**

1730		i. Zombolya 6.	358	
1849		6. Öregfalu i.		280

**Vrsac—Bela Crkva**

1715		i. Vrsac 6.	700	
1819		6. Bela Crkva i.		610

**Kovacsica (Antalfalva)—Pancsevo**

650		i. Kovacsica 6.	1423	
818		6. Pancsevo i.		1280

**Kovacsica—Szamos**

1500		i. Kovacsica 6.	647	
1552		6. Szamos i.		555

**Secsanj—Szamos**

500		i. Secsanj 6.	1653	
547		6. Szamos i.		1603

**Secsanj—Samos—Alibunár**

500		i. Secsanj 6.	1308	
547		6. Samos i.		1720
		i. 6.		
		6. Alibunár i.		

**Vrsac—Pancsevo**

835		i. Vrsac 6.	1703	
1209		6. Pancsevo i.		1635

# Dungyerszky Lázár sörgyára Veliki Becskerek

A Bánát legnagyobb sörgyára. • Évi termelési képessége 50.000 hektoliter.

## Söre elismert legjobb!



## Köszén

ipari és fűtési célokra vagononként legolcsóbban kapható

Gergurov Dániel és Fia  
Zombor. 1787 Telefon 93.

A város legforgalmasabb helyén van üzletem, de hogy forgalmát emeljem, szeretnék még 30—50 ezer K-t beinvestálni. Keresek ehhez egy pénzembert, aki ezen összeget 3—4 hónapra magas kamatfizetés mellett kölcsönözné, a pénzt esetleg betáblázással is lehet biztosítani. Csakis teljes című komoly ajánlatokra teszem személyes látogatásom. Leveleket „Biztos” jellegre kérek a kiadóba.  
1807

## Kindl F. és Társa

villamossági és műszaki cikkek kereskedése Veliki Becskerek, Nemanjine (Jenő herceg) ulica 5. szám.

Ajánl a legolcsóbb árak mellett villamossági cikkekét erős és gyengeáramhoz. Villamos retousse készülék dr. Hollósy féle szabadalom (fényképezési célra). Irógépszallag minden méretben 30 K, orsón 35 K.

Kerékpárgummi belső és külső, valódi francia Michelin-gyártmány. Ugyancsak ezen gyártmányu gummiragasztó is. — Kénsav és sósav természetes, nem vízzel hígítva — Karbidlámpák, valamint égők, valódi nürnbergi gyártmány. Öngyújtók különféle elsőrendű áru, gyújtókóvok, valódi Auermetal. — Alkatmi vétel: 3 drb. kevésbé használt strapa kerékpár (bicyeli) szabadfutó. — Kevésbé használt kották nagy választékban: Keringő, indulók, kuplék, dalok, operettek, iskolák, gyakorlatok. — Végül a novisadi (ujvidéki) gyáriraktárból azonnal szállítható: 1 drb. Siemens és Halske-féle dinamó, egyenáramu 100 volt, 70 amp., ford. 900 perc. 1 drb. dinamó, egyenáramu 120 volt, 85 amp., ford. 1400 perc. 1 drb. A. E. G.-féle dinamó váltóáramhoz, 200 volt, 1 K. W., ford. 2500 perc. 1 drb. A. G. E.-féle motor, egyenáramu, 220 volt, 14 amp., ford. 950 perc. 1 drb. motor, forgóáramu, 12 HP. 1 drb. motor, forgóáramu, 15 HP. comp. centrifugálpumpával. 1 drb. Max Lewv-féle 2 HP., 150 volt. 1 drb. Ganz-féle 28 HP. 1 drb. Ganz-féle 3 HP., ford. 1200 perc. — — — — — 1678

## 150 lóerejű magas- és mélynyomású gőzgép

kondenzátorral, szabadalmazott szelepkormányzóval kötélindításhoz, előgörgővel és koronggal,

### 40 lóerejű Diesel-motor, új,

### 16 lóerejű szivógázmotor,

csaknem új, azonnal kapható alanti cégnél:

Poduzetni čtvo za uredjenje mlinova te tehnička i elektrotehnička poduzeća

## VIGIM STEINER, Zagreb

1806

Jurisiceva ulica 8.

## Két férfi városi bunda

kitűnő állapotban, különféle

## női nemes prémek

dus választékban

## eladó.

Megtekinthető naponta d.e. 9—12-ig a Hitelszövetkezet bankhelyiségében Car Dusanova (Varaljai) utca.

**HIRDESSEN A  
TORONTÁI-BAN  
TELEFONSZÁM 21.**

# PLEITZ FER. PÁL

Vel. Becskerek, Obilityeva (Zápolya) u. 1. szám.

## KÖNYVNYOMDA — LAPKIADÁS

## NYOMTATVÁNYRAKTÁR

## TÖMÖNTŐDE — KÖNYVKÖTÉSZEZET

## RUGGYANTABÉLYEGZŐ GYÁRTÁS.

Telefonszám 21.

Telefonszám 21.